

De Ruilwinkel

Toneelstuk voor en door kinderen

Door Hermien Bosman

ZICHTVERSIE DE RUILWINKEL, het toneelstuk

Door en voor kinderen. Duur: een uur (tje?) Minimaal aantal spelers:14

Ook als (afscheids)musical verkrijgbaar, dan minimaal 18 personen.

Decor

Een winkel zonder kassa, met rommelmarktspulletjes en ook een tafel of rek met flesjes. Een paar stoelen, o.a. één voor Robin, de etalagepop/robot. Een gordijn, waar iemand zich achter kan verstoppen en waarvandaan de 'keldermensen' opkomen.

Spelers

In winkel

- Tess, de eigenares van de winkel, ook winkeljuffrouw; beetje excentriek mens, met bijvoorbeeld veel sieraden, uitbundige kleding en een hoed met bloemen
- Daan, stagiair in de winkel
- Meisje, klant
- Huilende Harriët, klant
- DD, deftige dame, klant
- Valentijn, zoon van DD
- Robin, meisje of jongen, etalagepop/robot; wordt met afstandsbediening in beweging gezet; kan na 12 uur 's nachts zelf lopen en praten
- Mick en Dominique, foute projectontwikkelaars

Meisje, Huilende Harriët, DD en Valentijn komen in het begin een keer op. De meisjes kunnen daarna bij de Dansende Deernen, Valentijn kan soldaat worden.

Kelderbewoners

De kelderbewoners zijn min of meer Middeleeuws gekleed

- Fabianus, ridder
- Soldaten van Fabianus (er wordt uitgegaan van twee, maar één kan ook)
- Engelbert de kwakzalver
- Loïs, Ghotic meisje
- Merel en de Dansende Deernen, danseressen

Tussen de scènes dag - avond - nacht

- verteller

Aantal personen: minimaal 14, desgewenst meer (danseressen en/of soldaten)

Verder: handspiegel, make up, flesjes met vloeistof, o.a. een druppelflesje (1 flesje – het snottebelflesje -moet duidelijk herkenbaar zijn), 2 mobieltjes, afstandsbediening (van tv of bestuurbare auto's), trui; bij kleding in ieder geval 1 t-shirt; speelgoedpistool, touw, bezem, sleutel; potje met smeerseltje (bv. handcrème); een vlag

De verschillende scènes spelen zich allemaal in de winkel af, er hoeft niets aan het decor veranderd te worden.

Voor het onderscheid tussen dag, avond en nacht zijn er: de verteller, eventueel muziek en de vlag (hangt overdag 'buiten')

SCÈNE 1 OVERDAG

Robin op toneel

(Tess op, neuriënd)

Tess Goedemiddag Robin, goedemiddag vazen, flesjes, kleren, goedemiddag alles en iedereen! Daar ben ik weer.
*(pakt afstandsbediening, richt op Robin) Het is veegdag, Robin.
(Robin pakt bezem; beweegt houderig, gaat vegen)*

Tess Jij mag naar buiten, vlag *(brengt vlag weg, af, even later weer op)* En nu ga ik even de klanten naar binnen roepen *(kijkt naar kant waarvandaan de klanten opkomen)*

Ruilen, ruilen,
Blauwe plekken, zere builen
Zeg maar, wat ik voor u ruilen mag
Wij ruilen hier uw tranen voor een lach

Ruil gerust uw reumatiek
Voor een mooie kerstboompijk
Of dat pestjoch uit je klas
Voor een warme winterjas

Ja, wij ruilen echt heel veel
Stomme kleren, zere keel
Slappe lach of grote mond
Kom maar binnen en kijk rond

Ruilen, ruilen,
Blauwe plekken, zere builen
Zeg maar, wat ik voor u ruilen mag
Wij ruilen hier uw tranen voor een lach

Tess O, daar zie ik al een klant. Welkom! Kom binnen!
(Meisje op, met trui onder arm of in tas)

Meisje Deze trui is stom en hij kriebelt. Ik wil hem graag ruilen.

Tess Dat kan! Had je al iets in gedachten?

Meisje Ik kijk even rond.

Tess Prima, prima!
(Robin staat stil, zet bezem weg)

Tess Ben je klaar met vegen, Robin? Dank je wel, ga maar weer naar je stoel
(Tess drukt op afstandsbediening, Robin gaat naar stoel. Tess pakt

*bijvoorbeeld sjaal en hoed, gaat naar **Robin**, die weer helemaal stil zit, als etalagepop). Zo, ik zal je eens een ander sjaaltje omdoen. En deze hoed misschien? (doet sjaal om, zet hoed op) Staat goed! O, het is mooi weer, ga maar lekker buiten zitten, voor de winkel. (**Tess** pakt afstandsbediening, **Robin** af, **DD** en **Valentijn** op)*

- Tess** Goedemiddag!
- DD** O, wat een éinig winkeltje is dit! Vind je ook niet, Valentijn?
- Valentijn** *(duidelijk verveeld, zuchtend)* Ja mam.
- DD** *(tegen Tess)* En u ziet er ook zo éinig uit! Dit is weer eens iets heel anders, een ruilwinkel! Die kende ik nog niet.
- Tess** Fijn, dat u het leuk vindt.
- DD** Ja. O, ik shop ontzettend veel. Ik ben dol op shoppen. Ik ga binnenkort ook een workshop photoshoppen volgen. Lijkt me enig, want zoals ik al zei: ik ben dol op shoppen.
- Valentijn** Photoshòp, mam, dat is niet winke....
- DD** Val me niet in de rede, Valentijn!
- Valentijn** Ja maar...
- DD** *(gaat op stoel zitten)* O, even zitten. Ik heb zere voeten van dat geshop. Kijk maar even rond, Valentijn
- Valentijn** Maar we zouden een mobieltje kopen!
- DD** Straks, niet altijd zo ongeduldig!
- Valentijn** *(zucht)* Je kunt hier zeker geen moeders ruilen?
- Tess** Nee, dat gaat niet. *(Valentijn kijkt rond; meisje heeft t shirt uitgezocht)*
- Meisje** Ik wil graag dit t shirt.
- Tess** Heel goed, een goede ruil. Veel plezier er mee en tot de volgende keer. *(Meisje af, Mick en Dominique op)*
- Dominique** Goedemiddag mevrouwtje!
- Tess** Dag, kan ik u helpen?
- Dominique** Vast wel. Kijk, wij, Mick en Dominique, hebben grootse plannen met deze buurt. We gaan er heel mooie appartementen bouwen.
- Tess** O ja? En waar dan wel?
- Mick** Hier mevrouwtje, op deze plek.
- Tess** Maar hier is mijn winkel.
- Mick** Niet lang meer, want wij gaan de winkel kopen. En dan breken we hem af en ...
- Tess** O nee, geen denken aan.
- Dominique** U krijgt heel veel geld voor de winkel.
- Tess** Doe geen moeite, ik ga hier niet weg.
- Dominique** Denkt u er maar eens rustig over na, dan komen we morgen terug.
- Mick** Het wordt hier echt heel mooi, hoor *(Dominique en Mick af)*
- Tess** Mijn winkel afbreken?! Wat denken ze wel.
(Huilende Harriët op, flesje met vloeistof in de hand; DD masseert ondertussen haar voeten, inspecteert nagels, werkt make-up bij)
- Tess** Ach lieve help, Harriët, is het weer zo ver?

- Harriët** *(snikkend)* Ja, het is heel erg, deze keer.
- Tess** Geef maar gauw, die tranen *(Harriët geeft flesje aan Tess; deze zet het tussen de andere flesjes op de tafel of het rek; pakt een ander flesje, bekijkt het op armlengte)* Even kijken hoor. Nee, dit is blafwater, voor als je 's nachts wakker wordt als er inbrekers zijn. Dit dan *(pakt ander flesje, houdt het ook ver van zich af)*. O nee, anti-faalangst druppels. En dit? Snottebel. Snòttebel? Dat kan niet. Ik moet echt een leesbril. Dit, geloof ik.
(Harriët neemt slokje en begint geweldig te hikken)
- Tess** O o! Verkeerde flesje! Kruizemunt moet ik nu eerst hebben, dat is tegen de hik. Waar is kruizemunt *(zoekt tussen de flesjes)* Hier ja, neem maar een grote slok, Harriët.
(Harriët hikt nog steeds, neemt slok uit flesje, hik stopt)
- Harriët** Hè hè.
- Tess** Sorry Harriët, ik heb nu het goede flesje gevonden tegen je tranen. Dit is hoera-water.
(Harriët neemt weer een slokje water, zucht, kijkt steeds vrolijker, lacht)
- Harriët** Geweldig Tess, ik zie het weer helemaal zitten. Dank je wel! *(Harriët af)*
- Tess** Tot de volgende keer!
-
-
-

SCÈNE 2 NACHT

Robin op toneel

Klok slaat 12 keer

- Robin** *(rekt zich uit, schudt benen los, loopt een eindje – gewoon of nog een beetje robot-achtig, naar keuze; praat wel gewoon)* Hè hè, robot en etalagepop zijn is leuk, maar ik ben ook blij dat het nacht is. En ik hoop dat de kelderbewoners vannacht weer komen.
(geluid van voetstappen, piepende deur; vanachter het gordijn komen op: ridder Fabianus met soldaten)
- Fabianus** Gegroet, Robin.
- Robin** Dag Fabianus.
- Fabianus** Hebt gij vandaag nog een jonkvrouw gezien?
- Robin** Nee Fabianus, de jonkvrouwen zijn geloof ik uitgestorven tegenwoordig.
- Fabianus** Helaas, helaas! Was er maar eens een jonkvrouwe in nood, die kon ik dan gaan redden.
- Robin** Waar zijn de andere kelderbewoners?
- Fabianus** Ik roep ze even. Loïs! *(Loïs op, vanachter gordijn)*
- Loïs** Hallo Robin. Wat vind je, hoe zie ik er uit?
- Robin** Mooi hoor, kijk maar *(Robin pakt handspiegel, geeft hem aan Loïs)*

Fabianus Engelbert! Kwakzalver! (*Engelbert op, gaat meteen naar de flesjes*)
Fabianus (*streng*) Engelbert! Kunt gij Robin niet groeten?
Engelbert O excuus Robin, excuus, gegroet.
Robin Dag Engelbert. En waar zijn Merel en de Dansende Deernen?
Fabianus Merel! Dansende Deernen! (*Merel en Deernen dansend op*)
Robin Wat gezellig, dat jullie er allemaal zijn.
Fabianus Ik heb een gedicht gemaakt. Wil je het horen?
Robin Ja graag!

Fabianus **Het keldergedicht**

Robin Zoek je iets speciaals, Engelbert?
Engelbert Ik wil een drank maken waar je niet oud van wordt.
Fabianus Zal wel niet lukken, gij zijt toch een kwakzalver.
Engelbert Hou nou toch eens op met dat kwakzalver, Fabianus. Ik ben medicijnman, doctor en professor in de geneeskunst. En eh, kan ik even iets uitproberen? Ik heb hier een mengsel, daar blijf je volgens mij jong bij. Ik smeer even iets op je oorlel (*houdt druppelflesje omhoog*).
Fabianus O nee, van mijn oorlel blijft ge af. U kon mij laatst niet eens van mijn verkoudheid genezen. Ik had zúlke snottebellen (*spreidt duim en wijsvinger*). Die hebt gij nog in een flesje gedaan, maar....
Engelbert Ik ga niet met u in discussie, ik.....
Robin Nee hè! Niet weer ruzie. Ga dat maar in de kelder doen.
Fabianus Ja, komt allen. Wij gaan weer naar de kelder, er is hier toch geen jonkvrouwe in nood. (*alle keldermensen af*)

SCÈNE 4 AVOND

Robin op toneel

(*Daan op, gaat naar telefoon zoeken; hij heeft de sleutel van de winkel gekregen, omdat Tess de volgende ochtend naar de tandarts moet en misschien later komt*)

Daan Ik hoop niet dat Tess boos wordt omdat ik vanavond in de winkel ben, maar ik ben mijn mobieltje kwijt. Ik móet mijn vriendin bellen en haar nummer staat in de telefoon. O gelukkig, hier is het. (*pakt mobieltje, wil gaan bellen; zacht schrapend geluid, Daan stopt, luistert*) Ik hoor wat!

Dominique (*buiten beeld, gedempte stem*) Pas op!

Mick (*buiten beeld*) Ja ja, rustig nou maar.

Daan Inbrekers! (*Daan achter gordijn, Dominique en Mick op*)

Mick Zo, dat heb ik even snel en onzichtbaar gedaan hè, die deur open gemaakt.

- Dominique** Ja, je kunt wel merken dat je inbreker geweest bent. (*kijkt rond*) Zo, en nou gaan we Tess dus wegpesten. Hoe pakken we dat aan?
- Mick** De boel kort en klein slaan?
- Dominique** Zou kunnen. Maar misschien zijn er dure spullen bij. Die nemen we dan mee natuurlijk. Even rondkijken dus.
(*Ze lopen rond; Mick pakt afstandsbediening, hij staat dicht bij Robin, met de rug naar haar toe; Mick drukt op afstandsbediening, Robin geeft hem een schop of duw*)
- Mick** Au! Die pop gaf mij een schop!
- Dominique** Welnee man, hoe kan dat nou. Dat is een etalagepop! Er is hier niks bijzonders, we gaan de boel kort en klein slaan. O, nog even achter het gordijn kijken. (*loopt naar gordijn, dan gaat de telefoon; andere ringtone dan die van Daan; Dominique stopt, pakt mobieltje; Mick heeft de afstandsbediening neergelegd en bekijkt Robin van alle kanten; die zit doodstil*)
- Dominique** Met mij... hallo schatje....ik werk nog, druk druk druk.....nee echt, ik heb geen vriendin, schat....o....goed goed, ik kom direct thuis. Mick, we moeten weg. Dat was mijn vrouw. We komen morgenavond terug, zelfde tijd, dan is mijn vrouw naar de sauna.
- Mick** En tóch gaf die pop mij een schop. (*Mick en Dominique af, Daan op*)
- Daan** Zijn ze weg? Ik sta te trillen op mijn benen. Die twee, die zijn hélemaal fout. En morgen komen ze terug. Wat moet ik doen?! Ik blijf hier niet, ik ga thuis Tess bellen.
(*Daan af*)

SCÈNE 5 NACHT

Robin op toneel

Nachtmuziek, de klok slaat 12 keer

(*Robin komt tot leven*)

- Robin** Pff, dat was schrikken! (*Fabianus en soldaten, plus Engelbert op*)
Fabianus! Je moet ons helpen! Die Mick en Dominique, dat zijn boeven!
Die gaan morgenavond hier de boel kort en klein slaan, want ze willen Tess wegpesten!
- Fabianus** Wees gerust! Wij zullen ze verslaan.
- Engelbert** Ja maar, jij zwaait altijd zo wild met je zwaard, Fabianus, dan gaan de flesjes kapot!
- Fabianus** Geen tegenspraak, kwakzalver! In het heetst van de strijd kijkt men niet op een flesje meer of minder.
- Engelbert** Ja maar.....
- Robin** Stop! De winkel is in gevaar en jullie gaan weer ruzie maken.
- Fabianus** Vertrouw op mij en mijn manschappen.
- Robin** Dan moeten jullie wel vroeger komen, want die mannen komen al om 9 uur.

Fabianus O, ja, nee, dan eh, wij kunnen pas om 12 uur hier zijn. De kelderwet zegt: ten twaalfder ure mag men de winkel betreden. Doet men dat eerder, dan komt de Boze Bonselaar.

Soldaat Ja, en die eet iedereen op.

Robin De Boze Bonselaar bestaat niet, allemaal flauwe kul, bijgeloof.

Fabianus Het staat in de wet, een heel oude wet en die mogen wij niet overtreden. Ja, dan moeten de schout en de schepenen de boeven maar vangen.

Robin Volgens mij durf je gewoon niet.

Fabianus O jawel, ken je het gedicht over de Boze Bonselaar niet? Wil je horen wat de Bonselaar doet? *(roept)* Loïs, Merel, Dansende Deernen!
(Merel, Deernen en Loïs op)

De Boze Bonselaar *(voorgedragen door de kelderbewoners)*

De Boze Bonselaar
Is een groot gevaar
Erger dan je ergste dromen.
Help! De Bonselaar is weer gekomen!

Heb je 't al gehoord?
Hij is weer in het land
Heeft tachtig man vermoord
En een kasteel verbrand

Wee, als je hem ziet
Sla dan op de vlucht
Hij brengt alleen verdriet
Veel tranen en gezucht

Pas op, als hij je ziet
Hij slaat je op je kop
Of misschien dat ie schiet
En eet je daarna op

De Boze Bonselaar
Is een groot gevaar
Erger dan je ergste dromen.
Help! De Bonselaar is weer gekomen!

Robin Dus jullie komen ons niet helpen?

(de volgende ochtend)

Tess Wat vertel je nou toch allemaal Daan. Gaan die twee mannen vanavond hier de boel kort en klein slaan? Ze willen me wegpesten?

Daan Ja! Ik kon je gisteren niet bereiken, maar vanavond om 9 uur komen ze terug!

Tess O lieve help, ik moet even gaan zitten. We moeten de politie bellen.

Daan Heb ik al gedaan, maar de politie staakt. Bel morgen maar terug, zeggen ze. Maar dan is het te laat!.

Tess Ook dat nog..... Maar ho eens, dat gaat zo maar niet. Wat denken ze wel, de boel kort en klein slaan? Geen denken aan! Ik jaag ze weg, vanavond.

Daan Ik laat je niet in de steek, ik kom je helpen.

Tess O nee, dat kan niet. Jij mag je er niet mee bemoeien, Daan.

En zo voort en zo verder! Hermien Bosman